

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: 327/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

506/2010. (XII. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. július 12-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2010. december 15-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. július 12-én, postai úton terjesztette elő panaszát a 2010. július 4-én vele szemben végrehajtott rendőri intézkedések ellen, majd beadványát 2010. augusztus 9-én küldött levelével egészítette ki.

1) Előadása szerint az említett napon 10 óra 5 perckor koszorút helyezett el egy budapesti emlékműnél a barátaival, majd autóba szálltak, és elindultak a helyszínről. 10 óra 10 perckor a gépjárművet rendőrök tartóztatták fel, és közúti ellenőrzésre hivatkozva intézkedni kezdtek. Az összesen 12 intézkedő rendőr 3 rendőrségi és egy civil gépjárművel „vette körül” az intézkedés alá vont járművet, és elkérték a gépkocsiban utazó személyek – így a panaszos – okmányait. A panaszos álláspontja szerint a rendőrök eljárása „nem illeszthető a közúti ellenőrzés fogalmába”, és úgy érezte, mintha egy előre eltervezett rendőrségi akciót hajtottak

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

volna végre velük szemben. A panaszos egyik barátja videofelvételt akart készíteni a történetekről, azt azonban a rendőrök nem engedték.

Miután a panaszos és társai visszakapták az irataikat, a civil ruhát viselő rendőrök azonban nem engedték tovább őket arra hivatkozva, hogy majd a parancsnokuk közli az intézkedés okát – a panaszos megjegyzése szerint erre azonban utóbb nem került sor. Az intézkedésről a rendőrök jelentést készítettek, a panaszos elmondása szerint azonban a jelentést készítő rendőr csak 10 óra 20 perckor érkezett a helyszínre. A kikerülő rendőrök továbbra sem közölték, hogy milyen indokkal tartóztatták fel a gépkocsiban utazókat, és a panaszos véleménye szerint azt nem is tudták, csak utólag próbáltak magyarázatot keresni.

A panaszos megaláznak érezte a rendőrök eljárását, amelynek keretében az utcán, a lakók szeme láttára megmotozták, és a barátja kocsijában lévő tárgyakat kipakoltatták a földre. Ezek után újból ismét az irataikat kérték, majd „rövid tanakodás után” közölték, hogy előállítást hajtanak végre. Arra a kérdésre, hogy mi az előállítás oka, a rendőrök először azt felelték, hogy „feloszlattott társadalmi tevékenységet” folytattak. A panaszos számára az iratokból vált utóbb nyilvánvalóvá, hogy az alatt feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvételt értettek, de hivatkozásukat nem helyesen fogalmazták meg. Ezt követően arra a kérdésre, hogy a koszorúzás hogyan azonosítható ezzel a magatartással, a rendőrök nem adtak választ.

A panaszos sérelmezi, hogy a rendőri jelentés arra utal, hogy őt és társait felszólították valamilyen szabálysértés abbahagyására, azonban a szabálysértési határozatból is kitűnik, hogy ilyen nem történt, hiszen az igazoltatás megkezdése előtt a gépjárműben tartózkodott, és ott nem tanúsított szabályszegő magatartást.

A fentiek alapján kéri panaszának kivizsgálását.

2) A panaszos a beadványában előadottakat a Testület kérésére az alábbiakkal egészítette ki.

A koszorúzást követően a panaszos és társai már beszálltak gépkocsijukba, amikor megállt velük szemben egy civil személyautó, ahonnan integettek nekik, hogy álljanak meg. A civil autóból négy civil ruhás, fegyveres rendőr szállt ki, és közúti ellenőrzésre hivatkozva – a panaszos álláspontja szerint a valódi indokot elhallgatva – elkérték a vezető személyi igazolványát, majd pedig a panaszosét. A rendőrök a jelvényükön kívül más igazolványt nem mutattak, amivel bizonyítani tudták volna, hogy valódi rendőrök. Nem kérték továbbá a vezetőtől a jogosítványát vagy a forgalmi engedélyt.

Időközben a helyszínre érkezett két további rendőrautó, és körbevették a panaszosék gépkocsiját. Összesen 12 civil rendőr volt jelen az intézkedés helyszínén, akiktől azonban a panaszos nem kapott választ kérdéseire, a rendőrök csupán annyit feleltek, hogy majd a parancsnokuk ad tájékoztatást a történetekről. A panaszos megjegyzése szerint erre azonban később sem került sor.

A fentiek alapján a panaszos panasszal él a civil ruhás rendőrök magatartása miatt, akik „közúti ellenőrzést színlelve” léptek fel, ténylegesen azonban más intézkedést foganatosítottak. A panaszos véleménye szerint amennyiben valóban közúti ellenőrzést

tartottak volna a rendőrök, tovább kellett volna engedniük őket, hiszen társaival semmilyen jogsértő cselekményt nem követtek el.

A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök olyan módon akadályozták meg, hogy a panaszos egy barátja az eseményeket videokamerával rögzítse, hogy egy rendőr félrehívta és megfenyegette: ha felvételt készít, annak következményei lesznek. Ilyen módon a rendőrök megnehezítették, hogy a panaszjelzés keretében a panaszos állításait igazolni tudja.

A jelentést készítő rendőr 10 óra 20 perckor érkezett a helyszínre a fent említett rendőrautók egyikével. A panaszos álláspontja szerint az eljáró rendőrök még ekkor sem tudták, hogy milyen indokkal kerüljön sor az előállításra, ezért azt csak később határozták meg.

Megalázónak találta továbbá a panaszos, hogy az utcán, a lakók szeme láttára vizsgálták át őket, és a kocsiból – amelyben a panaszos utazott – a tárgyakat a földre kipakoltatták.

Ezt követően kérték el újra okmányait igazoltatásra hivatkozva, majd közölték, hogy előállítást hajtanak végre. A panaszos kérdésére, hogy miért kerül sor erre az intézkedésre, először azt válaszolták, hogy a panaszos „felozlatott társadalmi tevékenységet” folytatott. Arra a további kérdésre, hogy a koszorúzásban mi a felozlatott társadalmi tevékenység, választ nem adtak.

A panaszos sérelmezi továbbá, hogy az intézkedés befejezésekor nem kapott tájékoztatást jogorvoslati lehetőségeiről, ezáltal korlátozták jogorvoslatához való jogának érvényesítését.

Szintén sérelmezi a panaszos, hogy a rendőri jelentésben az szerepel, hogy valamilyen szabálysértés abbahagyására szólították fel a rendőrök, kitűnik azonban magából a jelentésből is, hogy ilyen nem történt, hiszen az igazoltatás megkezdése előtt a gépjárműben tartózkodott, ahol nem tett semmi jogszabályba ütközőt. Valójában nem szólították fel arra, hogy az autóban tanúsított szabálysértést szüntesse be, és arról sem tájékoztatták, hogy milyen szabálysértést követett el, illetve azt hogyan tudnám abbahagyni. Erre figyelemmel úgy véli, hogy az előállítása teljesen jogszerűtlen volt.

A panaszos panasszal él [...] r. hdgy ellen, aki szakszerűnek és jogszerűnek minősítette az előállítását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján, mivel nem hangzott el felszólítás a jogszerűtlen magatartás abbahagyására, továbbá mivel nem tartotta szükségesnek a meghallgatását az ellentmondások feloldása érdekében.

Sérelmezi a panaszos, hogy szabadságát 10 óra 30 perctől egészen 15 óráig korlátozták, amely idő alatt se enni, se inni nem kapott.

A fentiek alapján kéri a történetek kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta Budapest Rendőrfőkapitányának egyedi utasítását, amelyben Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2010. július 4-én 00 órától 24 óráig az Rtv. 30. §-ában foglalt rendelkezések alapján.

A rendőri állomány feladata ennek keretében az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat és megakadályozza jogsértések kialakulását. Ennek érdekében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajtott végre. Az Rtv. 13. §-a alapján, illetőleg kérésre esetlegesen közreműködött továbbá a megbomlott rend helyreállításában.

Az utasítás indokolása szerint egy magánszemély rendezvényt jelentett be az Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér – Andrássy út – Bajcsy-Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra, és a rendezvényen jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható.

2) A panaszossal szemben intézkedő rendőr jelentése tanúsága szerint az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatást, a 31. § (1) bekezdése alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását, majd az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pont I. fordulata alapján – mivel a szabálysértést abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatta – előállítást hajtott végre. Az intézkedés során a panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmazott.

Az intézkedés alapjául szolgáló események leírásaként az eljáró rendőr előadta, hogy a panaszban említett napon mobil csoportban látott el szolgálatot. 10 óra 30 perckor utasításra jelent meg a K. sor-R. út kereszteződésében lévő emlékműnél, ahol a – jelentésben pontosan meg nem nevezett – rendezvényekkel összefüggésbe hozható négy személy tartózkodott. A helyszínre korábban megérkezett rendőri egység az intézkedő rendőröket arról tájékoztatta, hogy a helyszín jelenlévő négy személy 10 óra körül koszorút helyezett el az emlékműnél, amely során egy ember tiszteletadást teljesített, a rendőrök vezényszavakat nem hallottak, mivel a helyszíntől távol tartózkodtak, azonban úgy vélik, fenti személyek magatartásukkal az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (Szabs. rend.) 10/C. §-ában tilalmazott magatartást valósítottak meg.

A rendőrök ellenőrzés alá vonták az ott tartózkodó négy személyt, köztük a panaszost, akivel kapcsolatosan a jelentés megjegyzi, hogy a koszorúzáson részt vett, és az intézkedés kezdetekor épp távozni készült. A panaszos az igazolásra vonatkozó felszólításnak eleget tett, személyi igazolványát átadta. Az igazoltatás után az eljáró rendőr átvizsgálta a panaszos ruházatát és csomagját, amelynek során bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló vagy abból származó eszközt, tárgyat nem talált.

Mindezeket követően a rendőr közölte a panaszossal, hogy a Szabs. rend. 10/C. §-a szerinti feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt, továbbá mivel vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható, előállítja a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra. Az intézkedéssel szembeni panasztételi jogról a panaszost az eljáró rendőr tájékoztatta, amely kapcsán megjegyzi, hogy az általa foganatosított cselekményekkel összefüggésben nem, de a civil ruhás nyomozók intézkedésével szemben a panaszos jelenté panasztételi szándékát. Ezt követően a panaszost az eljáró rendőr előállította a rendőrkapitányságra.

A jelentés megjegyzése szerint az intézkedésről, a járműről, a helyszínről, az emlékműről kép- és hangfelvétel készült.

A panaszos az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról tájékoztatást, az előállítás idejéről igazolást kapott. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban továbbá a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2.§ (8)-(9) bekezdései és a Rendőrség Fogdászolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. §-a alapján jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatást kapott.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a jelentésben megjelölt intézkedések végrehajtása jogszerű és szakszerű volt, a rendőri fellépés során nem sérült továbbá az arányosság követelménye sem.

3) A Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály I. Művelési Alosztály vezetője a sérelmezett eseményekről az alábbi tartalommal készített parancsnoki kivizsgálást.

Az alosztályvezető az említett napon 8 órától látott el nappalos szolgálatot. 10 óra körüli időben, utasításra haladt el szolgálati gépkocsival a K. soron a R. út irányába. A kereszteződésében lévő emlékműnél 12 fő, többségében terepmintás katonai gyakorló ruházatot viselő és több civil személyből álló csoportosulásra lett figyelmes, amelynek tagjai az emlékművel szemben álltak és tiszteletüket tisztelgéssel fejezték ki. Később a csoport tagjai a közeli utcában parkoló gépkocsik felé indultak. Az útkereszteződésbe érve – a látottaktól mintegy 50-60 méter távolságra – az alosztályvezető telefonon tájékoztatta a Bevetési Főosztály vezetőjét tapasztalatairól, aki azonnal utasítást adott arra, hogy a rendőrök a csoport tagjait vonják intézkedés alá a körülmények tisztázása érdekében.

Az alosztályvezető ekkor további rendőri egységeket kért a helyszínre, mert ő csak két társsal látta el a feladatait. Mivel időközben a rendőrök a szolgálati gépkocsival áthaladtak a kereszteződésen, az utasítás hallatán visszafordultak, és a R. út-T. utca kereszteződése felé indultak. Mire odaértek, a helyszínen már csak egy gépkocsit találtak, amely éppen indulni készült. A jármű álló helyzetből pár métert tett meg előre, amikor a rendőrök a szolgálati gépkocsival lassú tempóban, óvatosan, átlós irányból megközelítették, és attól kb. 5-6 méter távolságra, biztonságosan megálltak.

A szolgálati járműből kiszállva, „rendőrség, közúti ellenőrzés” felszólítással kezdték meg az intézkedést, amellyel egy időben a helyszínre érkeztek az Akció Osztály további egységei is.

A vezető kiszállt az intézkedés alá vont gépkocsiból, és az egyik rendőrnek átnyújtotta az iratait. Az ügyelet bejegyzése szerint az összegyűjtött okmányok alapján az érintett személyek adatainak ellenőrzését 10 óra 13 perckor kezdték meg. A járműben a vezetőn kívül további három személy tartózkodott. (A Testületnél mind a négy személy panaszt terjesztett elő a leírt eseménnyel összefüggésben.)

A gépkocsi vezetője a rendőrök kérdésére elmondta, hogy az emlékmű megkoszorúzására érkezett a helyszínre. Az alosztályvezető a látottak és az intézkedés alá vont személyek válaszai alapján úgy ítélte meg, hogy fennáll szabálysértés elkövetésének a gyanúja, amit jelentett a Bevetési Főosztály vezetőjének. A főosztályvezető mindezek alapján egyenruhás

egységeket küldött a helyszínre, akiket érkezésükkor az alosztályvezető tájékoztatott az előzményekről, majd az intézkedés végrehajtását az egység parancsnokának átadta.

4) A Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály osztályvezető-helyettese a sérelmezett eseményekkel összefüggésben a Testület megkeresésére az alábbiakat adta elő.

Az említett napon meghatározott biztosítási feladatok ellátása idejére a rendőrség Biztosítási Törzsét állított fel, amelynek keretein belül jogi alcsoport végezte a rendőri egységektől beérkező információk folyamatos elemzését. Az osztályvezető-helyettes ennek eredményeként kapott utasítást a Biztosítási Törzs vezetőjétől arra, hogy a K. sor és R. út kereszteződésében lévő emlékműnél tartózkodó személyeket szabálysértés elkövetése miatt állítsa elő. A feladat végrehajtásával az osztályvezető-helyettes kb. 10 óra 30 perc körüli időben [...] r. hadnagyot és csoportját bízta meg.

A jelentés tanúsága szerint az intézkedő rendőrök az utasítás végrehajtását az Rtv. 20. §-ában foglalt követelmények betartásával kezdték meg: az intézkedés kezdetén közölték nevüket, azonosító számukat, valamint az intézkedés tényét és célját. A rendőri fellépés keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatást, majd a 31. § (1) bekezdése szerint ruházatátvizsgálatot végeztek. Ezt követően, mivel a szabálysértést elkövető személyekkel szemben, a Törzs utasítása alapján az eljárás azonnal lefolytatható volt, az érintetteket az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján előállították.

Az intézkedés alá vont személyeket a rendőrök a panasztétel lehetőségéről tájékoztatták, azzal az érintettek nem kívántak élni.

Az intézkedés helyszínén készült videofelvételeket az intézkedést követően megküldték a BRFK Bűnügyi Szervek Értékelő Osztály vezetőjének.

Az osztályvezető-helyettes megjegyzi, hogy a polgári ruhában szolgálatot teljesítő kollégák intézkedésével kapcsolatban nyilatkozni nem áll módjában.

5) A panaszost és három társát a „Nemzet, Haza, Család Polgári Egyesület rendezvénye során előállított személyek” elnevezésű irat tanúsága szerint a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök állították elő a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra a Szabs. rend. 10/C. § (2) bekezdése alapján 10 óra 30 perctől kezdődően 15 óráig.

6) Az Iratokhoz csatolt Nyilatkozat tanúsága szerint a panaszos 13 óra 50 perckor úgy nyilatkozott, hogy nem kéri hozzátartozó értesítését. Egy további, ugyancsak Nyilatkozat elnevezésű iratban pedig a panaszos – szintén 13 óra 50 perckor – azt jelentette ki, hogy a jogi képviselőlet lehetőségével élni kíván.

7) A panaszos előállításáról szóló igazolás tanúsága szerint szabadságának korlátozása 10 óra 30 perctől 15 óráig tartott. Annak ideje alatt a panaszosnak sérülése vagy panasza nem keletkezett.

8) A rendőrség által megküldött iratok között szerepel egy Átvételi elismervény, amely tanúsítja, hogy a panaszos mobiltelefonját az egyik intézkedő rendőrnek átadta. Az iraton az átadás pontos időpontját nem tüntették fel.

9) A BRFK Értékelő Osztály vezetőjének tájékoztatása szerint a sérelmezett eseményekről képi dokumentációval nem rendelkeznek.

10) A panaszos meghallgatása a szabálysértési ügyben a jegyzőkönyv tanúsága szerint 14 óra 39 perckor vette kezdetét és 14 óra 49 perckor ért véget.

11) A szabálysértési ügyben hozott, 2010. július 4-én kelt határozatban a hatóság a panaszost – mivel megvalósította az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 10/C. § (2) bekezdésébe ütköző szabálysértést, vagyis – felosztott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetése miatt 30.000 Ft pénzbírsággal sújtotta. A panaszos a határozat ellen kifogást terjesztett elő.

III.

A Testület a panaszeljárási keretében vizsgálta a panaszos igazoltatása, átvizsgálása és előállítása jogszerűségét, továbbá azt, hogy a sérelmezett intézkedés végrehajtásának módja és a panaszosnak nyújtott tájékoztatás mennyiben felelt meg a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

Az eljárás során a Testület megállapította, hogy a panaszolt intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz és az 59. § (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos előadása szerint a panaszban említett napon 10 óra 5 perckor koszorút helyeztek el a barátaival egy budapesti emlékműnél, majd autóba szálltak, és indulni készültek a helyszínről, amikor a gépjárművet rendőrök tartóztatták fel, és közúti ellenőrzésre hivatkozva intézkedni kezdtek. A panaszos álláspontja szerint a rendőrök eljárása „nem illeszthető a közúti ellenőrzés fogalmába”, és úgy érezte, mintha egy előre eltervezett rendőrségi akciót hajtottak volna végre velük szemben. A rendőrök nem kérték a vezetőtől a jogosítványát vagy a forgalmi engedélyt, és ha valóban közúti ellenőrzést tartottak volna, az igazoltatás után tovább kellett volna engedniük őket, hiszen társaival semmilyen jogsértő cselekményt nem követtek el.

Az említett napon meghatározott biztosítási feladatok ellátása idejére a rendőrség Biztosítási Törzsét állította fel, amelynek keretein belül jogi alcsoport végezte a rendőri egységektől beérkező információk folyamatos elemzését. Ennek eredményeként kaptak utasítást a panaszossal és társaival szemben utóbb intézkedő rendőrök a Biztosítási Törzs vezetőjétől arra, hogy a K. sor és R. út kereszteződésében lévő emlékműnél tartózkodó személyeket szabálysértés elkövetése miatt állítsák elő.

A BRFK Akció Osztály I. Műveleti Alosztály vezetője az említett napon 8 órától látott el nappalos szolgálatot. 10 óra körüli időben, az említett utasításnak eleget téve haladt el szolgálati gépkocsival a R. út irányába. A kereszteződésében lévő Árpád emlékműnél 12 fő, többségében terepmintás katonai gyakorló ruházatot viselő és néhány civil személyből álló csoportosulásra lett figyelmes, amelynek tagjai az emlékművel szemben álltak és tiszteletüket tisztelgéssel fejezték ki. Tapasztalatairól tájékoztatta a Bevetési Főosztály vezetőjét, aki azonnal utasítást adott arra, hogy a rendőrök a csoport tagjait vonják intézkedés alá a körülmények tisztázása érdekében. Időközben a koszorúzás véget ért, és a résztvevők épp távozni készültek. A panaszt és társai eközben vont a alosztályvezető kollégáival intézkedés alá, fellépését a szolgálati járműből kiszállva, „rendőrség, közúti ellenőrzés” felszólítással kezdte meg.

Az intézkedéseket végül foganatosító, egyenruhás rendőrök az alosztályvezető hívása nyomán érkeztek a helyszínre, ahol a panaszt az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták. A rendőri fellépés alapjául szolgáló események leírásaként az eljáró rendőr előadta, hogy 10 óra 30 perckor jelent meg utasításra a K. sor-R. út kereszteződésében lévő emlékműnél. A helyszínre korábban megérkezett rendőri egység az intézkedő rendőröket arról tájékoztatta, hogy a helyszín jelenlévő négy személy 10 óra körül koszorút helyezett el az emlékműnél, amely során egy ember tiszteletadást teljesített, továbbá a rendőrök vezényszavakat nem hallottak, mivel a helyszíntől távol tartózkodtak, azonban úgy vélik, fenti személyek – így a panaszos is – magatartásukkal az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (Szabs. rend.) 10/C. §-ában tilalmazott magatartást valósítottak meg. A jelentés utal a panaszos ruházatára, amely terepmintás pólóból és nadrágból, illetve fekete bakancsból állt.

a) A Testület az intézkedés jogszabályi háttérét vizsgálva a következő rendelkezéseket értékelte.

A rendőr intézkedési kötelezettségét az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rögzíti. Eszerint „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. Az Rtv. előírásait a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdésében az alábbiakkal egészíti ki: „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát [...] közlekedésrendészeti ellenőrzés során [...] kell megállapítani”.

Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdésében pedig – egyebek mellett – feljogosítja a rendőrt, hogy a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen ellenőrizze.

A rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott iratok a fentieken túl utalnak arra is, hogy az intézkedés napján Budapest területére Budapest rendőrfőkapitánya fokozott ellenőrzést rendelt el, ezt azonban nem említik az intézkedések mögöttes jogalapjaként.

A Testület a rendelkezésére álló információk alapján aggálytalanul megállapíthatónak találta, hogy a rendőrök eljárásukat az Rtv. 13. §-ában foglalt intézkedési kötelezettségre alapítva és az Rtv. 29. §-a alapján folytatták a panaszossal és társaival szemben. Erre figyelemmel vizsgálta azt, hogy az említett törvényhelyek megfelelő alapot szolgáltattak-e az intézkedéseknek.

A rendőrség hivatkozása szerint a panaszos és barátai ellenőrzése azért vált szükségessé, mert a koszorúzással összefüggő információk, illetve azok elemzése alapján velük szemben szabálysértés elkövetésének a gyanúja merült fel.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, miszerint hatáskörén kívül esik annak megállapítása, hogy a panaszos – vagy bármely más jelenlévő – a koszorúzáson tanúsított magatartásával követett-e el szabálysértést, azt azonban vizsgálnia kell, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Abban az esetben ugyanis, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjogkorlátozás vizsgálata kiüresedne olyan esetekben, amikor a rendőrség jogalapként szabálysértés gyanújára hivatkozik. Ebben a körben a Testület az alábbiakat rögzíti.

Mivel a rendőri fellépésről az iratok tanúsága szerint ugyan készült videofelvétel, azonban azt a rendőrség nem küldte el, a Testület az előzmények kapcsán kénytelen volt az iratok rendkívül szűkszavú leírására hagyatkozni. Eszerint a helyszín jelenlévő személyek – köztük a panaszos – 10 óra körül koszorút helyeztek el az emlékműnél, amely során egy ember tiszteletadást teljesített. A rendőrök vezényszavakat nem hallottak, mivel a helyszíntől távol tartózkodtak, azonban úgy vélik, fenti személyek magatartásukkal az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (Szabs. rend.) 10/C. §-ában tilalmazott magatartást valósítottak meg. A jelentés utal a panaszos ruházatára, amely terepmintás pólóból és nadrágból, illetve fekete bakancsból állt.

A Szabs. rend.-nek az intézkedés idején hatályos 10/C. §-a a következőket rögzíti. Az (1) bekezdés szerint, aki a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. A (2) bekezdés a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet működésében a felosztatás után történő részvételt szankcionálja. Végül a (3) bekezdés arról rendelkezik, hogy milyen jogkövetkezéssel jár az, ha valaki nyilvános rendezvényen a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruháját vagy formaruháját viseli, továbbá aki nyilvános rendezvényen olyan egyenruhát vagy formaruhát visel, amelyről – annak jellegzetes tulajdonságai miatt – bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruhája, formaruhája ismerhető fel.

A szabálysértés tényállása kapcsán – mivel maga a tényállás tartalmaz arra utalást – a Testületnek vizsgálnia kellett a mögöttes feltételként szolgáló, felosztatásról hozott bírósági döntést is.

A Fővárosi Ítéletábrla 2009. július 2-án kihirdetett másodfokú, jogerős ítéletével a Magyar Gárdát feloszlatta. Az ítélet hatálya az indokolás szerint kiterjed az egyesülethez kapcsolódó

mozgalom működésére is. Az ítélet tábla ítéletében utalta arra, hogy a Magyar Gárda (Mozgalom) nem jogképes, azt az egyesülettel szimbiózisban, az egyesületen belül, annak szervezeti egységeként működő entitásnak kell tekinteni. Igazolja ezt az, hogy az egyesület által becsatolt „együtműködési megállapodás” szerint a Magyar Gárda az egyesület „ideológiai-szellemi iránymutatását magáénak vallva” az egyesület céljait valósítja meg. Tekintve pedig, hogy az egyesület a Magyar Gárdát magában foglalja, az ítélet hatálya arra is kiterjed, „vagyis az egyesület feloszlataása kapcsán a bíróság a Magyar Gárdában tevékenykedő természetes személyek együtműködésének az egyesülethez kötődő szervezeti kereteit is megszünteti”. Az indokolás pontosítja az elsőfokú ítélet félreérthető rendelkezését, és leszögezi, hogy a feloszlataásról hozott döntés „a Magyar Gárdát alkotó természetes személyek jövőbeli egyesülési és gyülekezési jogára – mint anyagi jogi jogosultságra – kihatással nincs” (hiszen ez ellentétes lenne az elkülönült jogi személyiség elvével). A tilalom tehát csakis a Magyar Gárda (egyesület vagy annak szervezeti egysége) keretében gyakorolt jog vonatkozásában érvényesül.

A hivatkozott szabálysértési rendelkezés alkalmazásának nem alakult ki egyértelmű bírói gyakorlata abban a tekintetben, hogy amennyiben a társadalmi szervezet feloszlataásának oka több magatartás együttes tanúsítása, úgy ezen magatartási elemek közül valamennyinek az egyidejű tanúsítása szükséges-e ahhoz, hogy a szabálysértés megvalósuljon, vagy egyes elemek önálló megvalósulása is megalapozza a szabálysértési felelősséget. Erre a kérdésre a szabálysértési hatóság adhat végleges választ.

b) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a hivatkozott rendelkezések közül a konkrét esetben ténylegesen melyik szolgáltatta az igazoltatás jogalapját.

Azzal szemben, hogy a helyszínre elsőként kiérkező rendőr – a panaszos állításával összhangban – úgy nyilatkozott, hogy „közúti ellenőrzésre” szólította fel a gépjármű utasait, a Testület figyelembe vette, hogy már az ő érkezése is utasításon alapult. Ez arra enged következtetni, hogy a rendőrség a konkrét helyen és időben történt eseményekre vonatkozóan olyan információkkal rendelkezett, amely indokoltta tette járőr kiküldését. Majd az alosztályvezető arra kapott utasítást, hogy a koszorúzáson megjelenteket „a körülmények tisztázása érdekében” vonja intézkedés alá. Így az igazoltatás oka bizonyosan nem közlekedési célú ellenőrzés, hanem a szabálysértés gyanúját megalapozó kérdések tisztázása volt.

A konkrét esetben ezt követően a Testület feladata annak megítélése volt, hogy a panasz tárgyául szolgáló ügyben a szabálysértés elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúját a körülmények megalapozták-e.

Noha a Testület általában a rendkívül alacsony fokú gyanút is elfogadja az intézkedés alapjául, jelen esetben erre a kérdésre nemleges választ kellett adnia.

A Testület jelen esetben is abból, a számos korábbi állásfoglalásában rögzített véleményéből indul ki, miszerint valamely szervezet tagjait a külvilág elsősorban olyan külső jegyek által képes azonosítani, mint a szervezetre jellemző ruházat vagy a tanúsított magatartás. A feloszlataott Magyar Gárda egyenruhájának több olyan eleme van, amely az öltözet azonosítására alkalmas. Ilyen az árpádsávos kendő, a fekete mellény, illetve az azzal együtt viselt fehér ing, a jellegzetes sapka. Amennyiben valaki nyilvános helyen ebben az

egyenruhában jelenik meg, vagy olyan öltözetben, amely e jellegzetes elemeket felidézi a külső szemlélőben, azt jelzi a külvilág számára, hogy az oszlatást elrendelő bírói döntés nem érvényesül, a Magyar Gárda a bíróság ítélete ellenére tovább működik, ily módon pedig annak a gyanúja, hogy az illető a felosztatott társadalmi szervezet működésében a felosztatás után – annak ellenére – részt vesz, kétségtelenül felmerül. E külső jegyek nélkül – illetve a Gárdára jellemző egyéb sajátosságok, például a Gárdához köthető köszöntés nélkül – az olyan tevékenységek, amelyeket a Magyar Gárda is végzett (például a koszorúzás) önmagukban nem vethetik fel a Szabs. r. 10/C. §-ában foglalt szabálysértés gyanúját. A panaszos és társai tevékenysége felvethette volna a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 152. § (1) a) pontjában szabályozott „gyülekezési joggal visszaélés” szabálysértését (aki a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó, szervezeten megvalósuló rendezvényt bejelentési kötelezettsége elmulasztásával szervez, százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható), ez azonban a rendőrségben nyilvánvalóan nem merült fel, erre a cselekményre a rendőrségi iratok sehol nem utalnak, ezért a Testület ezzel a lehetőséggel az események értékelésekor semmilyen módon nem számolt.

A panaszos és társai tevékenysége tehát semmilyen olyan jeget nem mutatott, amely a felosztatott Magyar Gárdára utalt volna egy külső szemlélő számára, a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos igazoltatásának – a rendőrség által megjelölt szabálysértés minimális gyanújának hiányában – nem volt helye. E gyanú hiányát egyébként a szabálysértési határozat is tükrözi, annak indokolása ugyanis semmit nem tartalmaz arra nézve, hogy a panaszos magatartása milyen módon feleltethető meg, és melyik felosztatott társadalmi szervezet tevékenysége folytatásának.

Erre való tekintettel a panaszos igazoltatása indokolatlan volt, és ezért sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

A panaszos azon sérelmét, miszerint helytelen tájékoztatást kapott a rendőröktől az intézkedés jogalapja kapcsán, a Testület lentebb, a 4. pontban értékelte.

2) A panaszos megalázzónak érezte a rendőrök eljárását, amelynek keretében az utcán, a lakók szeme láttára megmotozták, és a barátja kocsijában lévő tárgyakat kipakoltatták a földre.

A rendőri jelentés tanúsága szerint a panaszost az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján, vagyis mint személyi szabadságában korlátozott személyt vizsgálták át.

Az Rtv. hivatkozott rendelkezése azt rögzíti, hogy akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

Tekintettel azonban arra, hogy a panaszossal szemben foganatosított intézkedést sem találta megalapozottnak a Testület, ezért az ahhoz kapcsolódó ruházatátvizsgálást sem minősíthette jogszerűnek.

Mindezek alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség a panaszos emberi méltóságát a ruházatátvizsgálással megsértette.

3) A panaszost az igazoltatást követően előállították a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra. Elmondása szerint arra a kérdésre, hogy mi az előállítás oka, a rendőrök először azt felelték, hogy „feloszlattott társadalmi tevékenységet” folytattak. A panaszos számára az iratokból vált utóbb nyilvánvalóvá, hogy az alatt feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvételt értettek, de hivatkozásukat nem helyesen fogalmazták meg. Ezt követően arra a kérdésre, hogy a koszorúzás hogyan azonosítható ezzel a magatartással, a rendőrök nem adtak választ.

Mindezeket követően a rendőr közölte a panaszossal, hogy a Szabs. rend. 10/C. §-a szerinti feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt, továbbá mivel vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható, előállítja a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra.

a) A panaszos előállításának jogszerűsége kérdésében a Testület álláspontja a következő.

Az Rtv. 33. §-ának (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontjának I. fordulatát jelölte meg a rendőrség, vagyis a panaszost azért állították elő, mert a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatta.

Tekintettel azonban arra, hogy a Testület megítélése szerint – a fent részletezett okokból – a szabálysértésnek az előállításához elengedhetetlenül szükséges minimális gyanúja sem állt fent, a panaszos előállítását a Testület jogszerűtlennek ítélte.

A Testület a megfelelő előállítási ok hiánya miatt megállapította a panaszos személyi szabadsághoz fűződő jogának sérelmét.

Erre való tekintettel az előállítás tartamának és az azzal kapcsolatos egyéb körülményeknek a vizsgálatát már nem tartotta szükségesnek elvégezni.

b) A panaszos az előállítással összefüggésben azt is sérelmezte, hogy szabálysértés abbahagyására irányuló felszólítás valójában nem hangzott el, és ezt a szabálysértési határozat is alátámasztja.

A panaszos előállítását az intézkedő rendőr jelentésében valóban az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja I. fordulatában jelölte meg, amelynek értelmében előállítható, aki a szabálysértést abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja. Ennek ellenére a jelentés az alapul szolgáló események leírásánál, továbbá más rendőrségi iratok sem tesznek említést arról, hogy a szabályszegő magatartás abbahagyására az érintetteket ténylegesen felszólították volna. Ezzel ellentétben az intézkedést az iratok több helyen azzal magyarázzák, hogy a panaszossal szemben a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható volt.

A fentiek ismeretében a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az előállítás jogalapját a rendőri jelentés helytelenül rögzíti, és az eljáró rendőrök az intézkedést bizonyosan nem azért fogantatosították, mert a panaszos a szabálysértő magatartást az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatta.

A fentiek miatt, vagyis az előállítás jogalapjának pontatlan megjelölése kapcsán a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának megsértését is megállapította.

4) A panaszos beadványában előadta sérelmeit a rendőrök azonosításával, az intézkedés tényének és céljának közlésével, továbbá a jogorvoslati jogról nyújtott tájékoztatással összefüggésben is. Elmondása szerint a rendőrök a jelvényükön kívül más igazolványt nem mutattak, amivel bizonyítani tudták volna, hogy valódi rendőrök. Az igazoltatás okául közlekedésrendészeti intézkedést jelöltek meg, ami a panaszos álláspontja szerint nem a valós jogalap volt. Miután a panaszos és társai visszakapták az irataikat, a civil ruhát viselő rendőrök nem engedték tovább őket arra hivatkozva, hogy majd a parancsnokuk közli az intézkedés okát, erre azonban utóbb nem került sor. A később kiérkező rendőrök ugyancsak nem közölték, hogy milyen indokkal tartóztatták fel őket, és a panaszos véleménye szerint azt nem is tudták, csak utólag próbáltak magyarázatot keresni. A panaszos sérelmezi továbbá, hogy az intézkedés befejezésekor nem kapott tájékoztatást jogorvoslati lehetőségeiről, ezáltal korlátozták jogorvoslathoz való jogának érvényesítését.

A rendőri előadás szerint a helyszínre elsőként kiérkezett alosztályvezető a szolgálati járműből kiszállva, „rendőrség, közúti ellenőrzés” felszólítással kezdte meg az intézkedést. Az ezt követően eljáró rendőr jelentésében azt rögzíti, hogy az igazoltatás után közölte a panaszossal, hogy a Szabs. rend. 10/C. §-a szerinti felosztott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt, továbbá mivel vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható, előállítja a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra. Az intézkedéssel szembeni panasztételi jogról a panaszost az eljáró rendőr – ugyancsak a jelentés tanúága szerint – tájékoztatta, amely kapcsán megjegyzi, hogy az általa foganatosított cselekményekkel összefüggésben nem, de a civil ruhás nyomozók intézkedésével szemben a panaszos jelezte panasztételi szándékát.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

Amint azt a Testület több korábbi állásfoglalásában kifejtette, garanciális jelentőséget tulajdonít az idézett rendelkezéseknek, amelyek fontosságát az adja, hogy csak abban az esetben gyakorolható érdemben a rendőrség közhatalmi tevékenységének társadalmi monitorozását lehetővé tévő panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy tudomást szerez az intézkedők kilétéről, vele az intézkedés okát olyan módon közlik, hogy megfelelően meg tudja ítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét, továbbá megismerheti az intézkedéssel összefüggésben igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket.

a) A panaszos azon kifogása kapcsán, hogy a rendőrök a rendőrök a jelvényükön kívül más igazolványt nem mutattak, amivel bizonyítani tudták volna, hogy valódi rendőrök, a Testület az alábbiakat rögzíti.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye azonosítja.

A panaszossal szembeni intézkedés helyszínére elsőként érkező alosztályvezető nem nyilatkozott arról, hogy az intézkedés kezdetén hogyan azonosította magát, illetve azonosítási

kötelezettségének eleget tette. Az ezt követően kiszálló és intézkedő rendőr jelentésében ugyancsak nem tér ki erre a körülményre. Mivel rendőrségi választ a Testület annak ellenére nem kapott, hogy az Rtv. 20. §-ában foglalt követelmények teljesítésére vonatkozóan kifejezett kérdést intézett a rendőrséghez, a panaszeljárásban tett megállapításait a Testület a panaszos állítására alapozta.

Az azonosítási kötelezettség megítélésében annak is jelentőséget kellett tulajdonítani, hogy az állásfoglalás II/4) pontjában ismertetett osztályvezető-helyettesi nyilatkozat utal rá: a helyszínen civil ruhás rendőr is eljárta. Az azonban, hogy ezen rendőrök bármelyikének állt-e fenn intézkedési kötelezettsége, jelen esetben nem volt megállapítható.

A Testület a panaszos állítását alapul véve megállapította, hogy az egyenruhában eljáró rendőrök azzal, hogy jelvényüket az intézkedés kezdetekor felmutatták, eleget tettek azonosítási kötelezettségüknek. Ezzel szemben a civil ruhás rendőröktől elvárható volt, hogy szolgálati igazolványukat is felmutassák.

Jelen esetben a rendőrség terhére értékelte a Testület azt, hogy az elmaradt rendőri nyilatkozatok nyomán vált bizonyíthatatlanná az esetleges jogsértés, hiszen sem az azonosítási kötelezettség teljesítéséről, sem a viselt ruházat jellegéről nem adtak kifejezett kérdésre sem tájékoztatást.

Emiatt – az azonosítási kötelezettség elmulasztása nyomán – a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértését.

b) Azzal összefüggésben, hogy az eljáró rendőrök nem, illetve nem a valóságnak megfelelően jelölték meg intézkedésük tényét és célját, a Testület a következőképpen foglalt állást.

A rendőri előadás szerint a helyszínre elsőként kikerült alosztályvezető a szolgálati járműből kiszállva, „rendőrség, közúti ellenőrzés” felszólítással kezdte meg az intézkedést. Az ezt követően eljáró rendőr jelentésében azt rögzíti, hogy az igazoltatás után közölte a panaszossal, hogy a Szabs. rend. 10/C. §-a szerinti felosztott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése miatt, továbbá mivel vele szemben az eljárás azonnal lefolytatható, előállítja a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra.

Ahogy azt a Testület fentebb, az állásfoglalás III/1. pontjában megállapította, az igazoltatás jogalapja valóban nem az Rtv. 44. §-a szerinti közlekedésrendészeti intézkedés volt, holott mind a rendőr, mind a panaszos előadása szerint az hangzott el elsőként. A rendőr által nyújtott helytelen közlés alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogi sérelmet valósítson meg.

Az előállítással kapcsolatosan ugyanakkor a rendőri jelentés alapján a szükséges és a valóságnak megfelelő tájékoztatás hangzott el. Maga a panaszos is utal rá, hogy előállítására a jelentésben hivatkozott szabálysértési tényállás miatt kerül sor (noha azt kifogásolja, hogy a cselekményt a rendőr nem tudta pontosan megnevezni).

A Testület kétséget kizáróan megállapította a rendőrségi iratok alapján, hogy a panaszossal először közölt tájékoztatás (miszerint a gépjármű megállítása és a benne ülők igazoltatásának oka „közúti ellenőrzés”, azaz közlekedésrendészeti intézkedés) bizonyosan nem volt helytálló, és maga az ezt közlő rendőr is tudatában volt annak, hogy a panaszossal és társaival szembeni intézkedés alapja más. Ez a panaszos

tisztességes eljáráshoz való jogának súlyos megsértése, amelynek a súlyát az sem csökkenti jelentősen, hogy az utóbb eljárás rendőrtől a panaszos megfelelő tájékoztatást kapott az előállítás okáról (ez utóbbi körben a Testület megjegyzi, hogy az esetlegesen pontatlan megnevezés ellenére a panaszos számára az elhangzottak alapján is világosnak kellett lennie, hogy az intézkedés milyen szabálysértés miatt folyik).

c) A jogorvoslati jogról való tájékoztatással kapcsolatos panaszosi sérelmet a Testület az alábbiak szerint értékelte.

Ezen a ponton a panaszos és a rendőrség előadása egyértelműen ellentmond egymásnak, amely ellentmondás feloldására a Testületnek nem volt alkalmas eszköze. Jelentőséget tulajdonított azonban annak, hogy a panaszos az intézkedéssel szembeni megfelelő jogorvoslattal, panasszal a rendelkezésre álló és meglehetősen szűkre szabott, nyolcnapos határidőn belül élni tudott.

Mivel a panaszos élni tudott panaszhoz való jogával, annak megsértését a Testület nem tartotta indokoltnak megállapítani, ugyanakkor azért, mert nem derült ki, hogy a tájékoztatás, amelyet a panaszosnak meg kellett volna kapni, valóban elhangzott-e, a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése nem volt megállapítható.

5) A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök olyan módon akadályozták meg, hogy a panaszos egy barátja az eseményeket videokamerával rögzítse, hogy egy rendőr félrehívta és megfenyegette: ha felvételt készít, annak következményei lesznek. Ilyen módon a rendőrök megnehezítették, hogy a panaszjelzés keretében a panaszos állításait igazolni tudja.

A rendőrség válasza annak ellenére nem tartalmaz reakciót a panaszos fenti felvetésére, hogy a Testület megkeresésében kifejezetten erre vonatkozó kérdést tett fel. A Testületnek azonban nem is volt lehetősége, hogy e kérdéssel érdemben foglalkozzon, mivel a videofelvétel készítésének megtiltása, az azzal összefüggő fenyegetés nem a panaszos, hanem legfeljebb a felvételt készíteni szándékozó, a panaszos által meg nem jelölt személy oldalán keletkeztethetett volna jogsérelmet.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása [...] alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A panaszos tehát joghatályosan harmadik személy nevében nem terjeszthet elő panaszt, így a beadvány ezen részével a Testület nem foglalkozott.

6) A panaszos álláspontja szerint az intézkedések parancsnoki felülvizsgálatát az arra jogosult rendőr nem kellő körültekintéssel végezte el, mivel nem vette figyelembe, hogy nem hangzott el felszólítás a jogszerűtlen, szabályszegő magatartás abbahagyására, továbbá mivel nem tartotta szükségesnek a meghallgatását az ellentmondások feloldása érdekében.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a jelentésben megjelölt intézkedések végrehajtása jogszerű és szakszerű volt, a rendőri fellépés során nem sérült továbbá az arányosság követelménye sem.

A Szolgálati Szabályzat 57. §-ának (3) bekezdése értelmében a kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr előjárója vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét, az arányosság követelményének megtartását. Annak során a) meghallgatja azt, akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták, valamint az eseménynél jelenlévő személyeket, b) szükség esetén tisztázza a rendőr jelentésében észlelt ellentmondásokat.

A hivatkozott előírás értelmében az intézkedő rendőr felettese az alkalmazott kényszerítő eszköz kapcsán folytat vizsgálatot arra vonatkozóan, hogy alkalmazására jogszerűen került-e sor. Kétségtelen ugyanakkor, hogy jelen esetben ezt az értékelést a felettes egy intézkedés, az előállítás esetében végezte el.

Mivel azonban a vonatkozó norma csak a kényszerítő eszközök használatával összefüggő vizsgálatban írja elő az érintett meghallgatását, a Testület ezen mulasztás miatt alapjogsértést nem állapított meg.

Ugyanezen hivatkozás alapján az sem volt kötelezettsége a parancsnoknak, hogy az előállítás jogalapját, a konkrét előállítási okot értékelje. Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy a panaszos által megjelölt okot a jelentések valójában nem tartalmazzák, helyette a szabálysértés azonnali lefolytathatóságára utalnak.

A fentiek alapján a panaszos azon sérelme nyomán, hogy a rendőri előjáró nem megfelelő alapossággal végezte el az intézkedések felülvizsgálatát, a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának megsértését nem állapította meg.

IV.

A Testület a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos igazoltatása indokolatlan volt, és ezért sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát. Úgy ítélte meg továbbá, hogy a rendőrség megsértette a panaszos emberi méltóságát a vele szemben alkalmazott ruházatátvizsgálással. A Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására megfelelő előállítási ok hiányában került sor, emiatt megállapította a panaszos személyi szabadsághoz fűződő jogának megsértését, amiatt pedig, az előállítás jogalapját a rendőri jelentés pontatlan jelölte meg, indokoltnak tartotta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának megsértését is. Az azonosítási kötelezettség elmulasztása nyomán, továbbá az intézkedés tényére és céljára vonatkozó tájékoztatás kapcsán a Testület megítélése szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjoga. Mivel a panaszos élni tudott panaszhoz való jogával, ezen alapjog megsértését a Testület nem állapította meg, ugyanakkor azért, mert nem derült ki, hogy a tájékoztatás, amelyet a panaszosnak meg kellett volna kapni, valóban elhangzott-e, a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése nem volt megállapítható. Végül a panaszos azon sérelme nyomán, hogy a rendőri előjáró nem megfelelő alapossággal végezte el az intézkedések felülvizsgálatát, a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jog sérelmét a Testület nem állította meg.

A Testület megítélése szerint a megvalósult sérelmek elérik a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2010. december 15.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület